

Tabula Magellanica, qua Tierra del Fuego, cum celeberrimis fretis a F. Magellano et I. Le Maire detectis novissima et accuratissima descriptio exhibetur.

<https://hdl.handle.net/1874/430104>

FRETUM LE MAIRE.

hunc usque diem Fretum , per quod è mari Septentrionali in mare del Zur , sive Australi delati sumus , postum supra Fretum Magellanicum & annexas ei insulas , in altitudine grad. 55 & 59 minutorum : atque hic mare Septentrionale cum Australi concurrere facilitior ac breviori via , quam per Fretum Magellanicum ; insuper affirmantes , ignorare nos , hanc viam alii ante nos innotuisse , ideoque primos nos insulis tribus in marijacentibus verius Euronotum , si Americam respicias , indidisse nomina Ordinum , Mauritii , & Barneveldii ; Fretum ipsum appellavisse Fretum Iacobile Maire : ideoque jure meritoque nos in Fretum ac mare istud insulaque possessionis ac prerogativa titulum nobis vendicare , idque nomine potentissimorum Ordinum generalium , & Principis Mauritii . In cujus rei fidem nos manu propria hinc litteris subscriptimus . Actum in nave Concordia .

Iacobus le Maire Praefectus .

Wilhelmus Cornelii Schouten Navarchus .

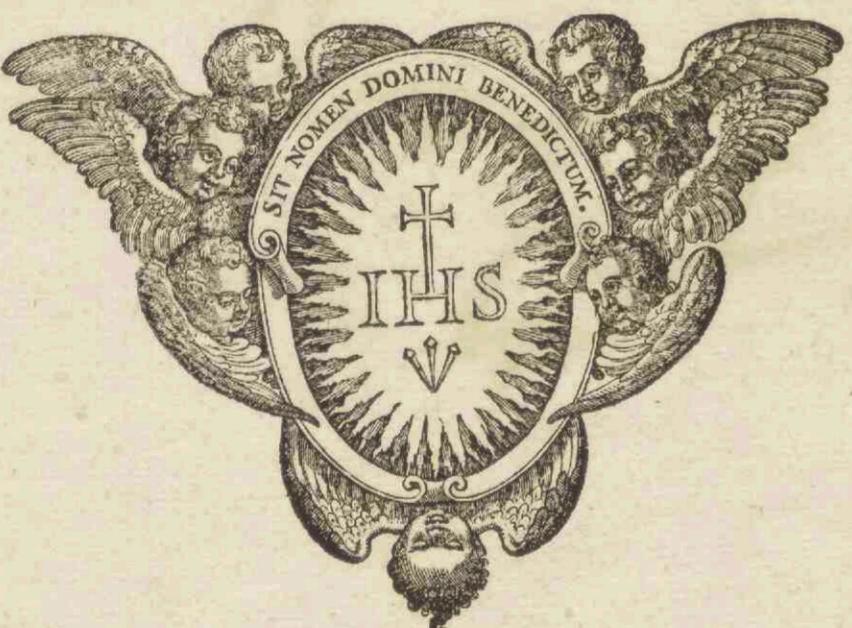
Iohannes Theodori Hornanus , Gubernator primarius navis Horae .

Conradus Theodori ab Oosterblocker secundus à Gubernatore ejusdem navis .

Nicolaus Petri ab Oosthuysen Gubernator Concordie .

Cornelius Kinersz à Rysdam secundus à Gubernatore Concordie .

Postquam vero ad Regem Hispaniarum perlatum esset , de Fretu hoc , & rem ita se habere ex fide dignis autoribus accepisset , duas Lisbona naves adornari jussit , instrutas viris 60 & commeatu in biennium , omniumque apparatu bellico , quas ad explorandum Freti hujus novi situm misit , postquam gubernatores & nauclores Hollandos , inter quos fuit quidam Iohannes de Witte Amsterdamensis , sibi ad eam rem comparavisset . Solvebant haec naves mensē Octob. anno 1618 è portu Lisbonensi , duce Iohanne de More , cui hoc specialiter mandatum , ut diligenter attenderet , num qua ratione aditus ac transitus hujus Freti extructis in littore utroque munimentis intercludi alii posset . Ille itaque lecto Brasiliæ littore , ac prætervectus Fretum Magellanicum , ad Fretum Le Maire pervenit , cuius situm talem deprehenderunt , quem in Tabulis Geographicis de hac navigatione editis , ac præsenti quoque Tabula videre est . Hoc scilicet discrimine , quod non eam illi esse latitudinem , quæ in tabulis annotatur , affirmarent . De longitudine Freti , nempe eam esse septem miliarium , idem attestabantur .

FRETUM MAGELLANICVM.

gum deprehendens . ideoque lustratis littorum sinibus , diverticulis , canalibus , etiam consenserunt montium jugis , non nisi avulsa à se invicem & disjunctas terras confpexit . Superato dehinc Freto versus Cabo Verde contendit , hinc in Hispaniam , ubi egregiis illum munieribus decoravit Hispaniarum Rex , qui ejusdem Petri Sarmiento rogatu classem instrui jussit , sub Diego Flores de Baldez , ad muniendas propugnaculis Freti hujus angustias . Anno 1581 Rex Hispaniarum eo misit naves viginti tres , unā cum viris 2000 , ac novo Chiles Praefecto , militibusq; 500 , duce Diego Flores de Baldez ad propugnaculum in Fretu hoc munitionem , quibus Sarmiento gubernatoris titulo imperaret . Verum annus & ultra excurrebat , priusquam in Fretum perveniret , bis terve in fluvio de Genero moratus , & amissis naufragio aliquot navibus .

Eodem quoque Thomam Candich propulit gloria studium . Is Pleymoutio solvens 21 Thomas Can- Junii anno 1587 tribus cum navibus , die Ianuarii tertio ad Cabo de Virgines pervenit . Sexto vero die Fretum occupavit , septemque mensium spacio tempestatibus variis ventisque adversis ja- catus in mare Pacificum pervenit . Inde in Philippinas Insulas , inde in Angliam . Idem anno 1591 , idem iter repetitur , circa littora Brasiliæ aliquandiu grassatus fuit , vastatisque aliquot oppidulis in altum vectus anno 1592 recta Fretum petuit , & post crebras tempestates , ostium concedit 8 Aprilis ; at 14 primas freti angustias , 16 alteras superavit , quæ decem à prioribus distant leucis . Decimoctavo ad promontorium Froward delatus in altitudine graduum 53 cum dimidio stetit . Vigesimo primo tempestatum vis eum retrusit in angustias quasdam , qua- tuor à promontorio Freti Australi leucis , quo loci ad 15 usque Maji diem mansit , summa anno- nae inopia , conchyliisque & herbis marinis victitans . Cumque jam post plurimas molestias ad promontorium Desiderado pervenisset , imo mare Australi teneret , tempestatibus repulsus fuit , ac retrogrado cursu anno 1595 in Brasiliam appulit .

Pot hunc & aliis Fretum hoc emensi sunt , Simon de Cordes , Olivarius de Noort , & postre- mus omnium Georgius Spilbergius .

FRETUM LE MAIRE.

Anno vero 1615 mensie Junio Texelà solverunt Isaacus le Maire & Wilhelmus C. Schouten , instituto versus terras Australes cursu , qui 7 Decembris in Porto Desire appulerunt , conspectisque 18 Ian. 1616 insulis Sebaldi , altit. 51 graduum , ulterius perrexere . Objecta 24 die oculis tellus , quæ res in causa fuit , quod versus Euronotum Orientalem tenderent . Tandem proprius ad littus accedentes fretum ac canalem observarunt , è quo magno æstu ac impetu cerebantur aquæ , usque adeo , ut maris fluctus navis rostra subinde obtegerent . A meridie ad ipsum Fretum porro navigaverunt : postero die summo mane , sereno cælo , ipsum canalem consederunt , primum Austrum versus , mox in Zephyronum , denique rursum in Austrum obliquato cursu . Hinc inde ab utraque telluris ripa loca montibus & rupibus aspera ac prærupta conspexerunt . In ipso Fretu perpendiculo nautico altitudinem maris deprehenderunt orgiuarum 50 . Et sic ob inventum hoc magno navigantium comodo Fretum , gaudio perfusi , Deo gratias egere . Mox de communi sententia terram , quam Occidentali parte viderant Mauritii de Nassau nomine insigniverunt ; at quæ ad Orientem erat , Staten-landt , Ordinum terra dicta fuit . Multum aquis ulvæ ac musci innatabat , multi conspiciebantur Pinguienes , Phocæ , Balaenarum ingens multitudo , cum in ipso Freti aditu , tum in ipsis Freti angustiis , ac mari Australi . In terra de Mauritii nomine appellata montes viderunt operatos nivibus . Verum Ordinum tellus graminea tota virenque videbatur . Altitudine erant grad. 55 & 36 minutorum . A parte prora inguebant decumani , & aquæ color antè hac ob vadum turbulentior , ceruleum colorem induere incipiebat . Insulas conspicati in altit. grad. 57¹ , no- men iis Barneveldii , Ordinum Hollandiæ Advocati , viri de patria sua præclare meriti , ideoq; im- mortalit nomine digni , indiderunt . Fretum recens inventum à Praefecto in nomine Le Maire appellatum fuit . Cui in aeternam memoriam Senatus Nauticus hoc scriptum exaravit , omnium manu signatum .

In nomine Dei Opt. Max. Creatoris cœli ac terre , omniumque bonorum datoris munificentissimi , ac conser- servatoris clementissimi , ad cuius gloriam ac sempiternam laudem actionum omnium nostrarum auspicia , pro- gressus ac fines dirigi oportet . Quum regionum omnium , provinciarum , ac rerum publicarum , quarum portus sumum ex transmarinis commerciis & negotiationibus pendet felicitas , summopere interfit , ut navigationem in incognitas antebat . ras fama inclaret , & hac ratione imperio suo robur majestatemque addant : Nos infra scripti omnes & singuli omnibus & singulis praesentes litteras infecturis notum facimus , nos anno millesimo sexcentesimo decimo quinto , mense Ianuario (postquam Horna subiessimus duabus navibus , quarum una Concordia , altera Horna dicta fuit , idque auspiciis & mandato Illustris Ord. Generalium , & Illustris Principis Mauritii , du- etu & moderamine Iacobi le Maire Praefecti , & Wilhelmi Schouten Navarchi , ad explorandas , ac detegendas terras Australes) tandem post longa jactationis tedia , & maris discrimina , detectisse ac transviisse ignotum in AMERICA .

N bunc